СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 44 НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 5-го березня 1946. No. 44. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, March 5, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС ВІДКЛАДАЄ ПЛЯН ПОСЕРЕДНИЦТВА В СТРАЙКУ

У 103-деннім страйку юнія автомобілевих робітників у Дітройті знову зайшла несподіванка в переговорах між юнією й підприємством Дженерал Мотора. Підприємство відкинуло плян юнії, щоб угоду за підвишку плати полишити посередникови, якого мав би назначити президент, а тимчасом робітники малиб стати до праці негайно. Плян посередництва передав підприємству предсідник юнії Р. Дж. Тамес в пятницю 1. березня, а у неділю 3. березня предсідник Дженерал Моторс Корпорейшен Чарлз Е. Вилсон проголосив відповідь, що відкидає пропозицію покликання федерального посередника, бо це довга дорога до наладнання страйку. Зате компанія домагається, щоб члени юнії перевели голосування, чи вони хочуть вертатися негайно до праці.

ЗАПОВІДАЄТЬСЯ ДОВГОТРИВАЛИЙ МАЙНЕРСЬКИЙ СТРАЙК.

Предсідник майнерської юнії Джан Л. Луїс заповів у Вашингтоні, що з днем 1. квітня юнія викличе страйк в копальнях мягкого вугілля, коли підприємці не сповнять до того часу домагань юнії в справі підвищення платні. На підставі контракту між обома сторонами Луїс домагається спільної конференції 12. березня, щоб обговорити не лише висоту платні, але теж і інші справи, звязані з пропозицією вугілля. Тому, що між домаганнями поставлено теж плян приступлення до юнії наглядачів над робітниками, федеральні урядовці висловлюють побоювання, що страйк буде довгий і коштовний.

ПОКЛИКАНО ДО ЖИТТЯ КОМІТЕТ ДЛЯ ЗАРАДЖЕННЯ ГОЛОДОВИ.

Після конференції президента Трумана з бувшим президентом Гербертом Гувером й іншими визначними громадянами в Білому Домі рішено покликати до життя „Комітет для Голодової Конечности" під почесним головством Гувера, а діяльним головством Честера Дейвиса зо Ст. Луїс. Комітет має бути поширений на 75 членів. Його діяльність має обняти цілий світ, а зокрема Европу. Населення Злучених Держав малоб зменшити свої харчі на 25 відсотків, щоби прийти з допомогою цілому світови, загроженому голодом.

РОЗБИВСЯ ЛІТАК, ПОГИБЛО 27 ПОДОРОЖНИХ.

Літак підприємства Амерікен Ерлайнс, який виїхав з Ню Йорку до Каліфорнії, розбився в суботу в горах Лягуна, у віддалі 60 миль від кінцевого летунського майдану. Вислана в гори експедиція найшла літак і 21 забитих подорожних, а побоюються, що й решта подорожних згинула. Літак вдарив у збічча гори серед густої мраки на кілька минут перед прибуттям до Сан Дієго.

БРАВДЕР ТВЕРДИТЬ, ЩО КОМУНІСТИ ПІДІЙШЛИ ЙОГО.

Ирл Бравдер, донедавна провідник американських комуністів, вислав до різних організацій обіжник, у якому жалується, що його підійшли його товариші, хоч він вірно, упродовж 15 літ, сповняв службу для комуністичної партії. На нього наложили цензуру, не дозволили йому оголосити його останньої промови для оправдання, окружили його шпигами і загалом відтяли його від звязків з партійними лідерами. Вкінці прогнали його з членства партії, а це причинилося до цього, що він не міг дістати праці в робітничих організаціях. Приневолений обставинами Бравдер, як каже, мусів приняти працю економічного дорадника у великім капіталістичнім підприємстві.

ПЛЯНУЮТЬ СЕКРЕТАРІЯТ ДЛЯ СЕКРЕТАРСЬКОГО КАБІНЕТУ.

Внаслідок війни праця американських департаментів так розрослася, що теперішні державні секретарі не можуть слідкувати за працею всіх департаментів. Ізза того нераз один секретар входить в колізію з іншим секретарем. Щоби цьому зарадити, зродилася думка встановити окремий секретаріят для міністеріяльного кабінету, а його завданням булоб слідкувати за працею поодиноких департаментів і зкоординувати цю працю. Це є британський модель, але він покнуається успішним.

НАГЛА АКЦІЯ ЗА БУДОВУ ДОМІВ.

Недостача мешкальних домів, головно для ветеранів повертаючих з війни, є така докучльна, що пять великих повоєнних федеральних аґенцій взвало конгрес перервати нормальне повільне поступування в справі будови домів, а вхопитися наглих способів, які довелиб до успішної цілі в цій справі.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користати з оголошень знаменитих нагод для заробку, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі"?

Президент і Чорчил ідуть у середній захід на шкільне свято

Президент Труман вибрався в понеділок, 3. березня у товаристві бувшого британського премієра Винстона Чорчила на ювилей Вестминстер Каледжу в Фултон, у стейті Мизури. З ними їде великий почот ґазетярів та високих урядовців. Чорчил має виголосити промову, в якій згадає за політику Росії і її дипльоматичну тактику і тому загально вірять, що це буде „велика" промова.

У поворогі з Фултону президент вступить до Коломбус, у стейті Огайо, де в середу 6. травня розпічнеться нарада Федеральної Ради Церков Христа, до котрої належать 25 релігійних деномінацій. На цій нараді виголосить президент промову на тему: „Місце для релігії в американській демократії".

КАМПАНІЯ ЗА ФОНДИ ДЛЯ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В ПОВНИМ РОЗГОНІ.

Розпочата в пятницю 1. березня краєва кампанія за придбання сто міліонів долярів для праці Американського Червоного Хреста, йде вже повним темпом. Кампанію підтримують проповідники в церквах і суспільні діячі в цілому краю. У Вашингтоні відбудеться нарада комітету з 27 осіб, щоб перевірити організацію Американського Червоного Хреста тому, що чартер цеї установи був ухвалений конгресом ще в 1905 році, а від того часу зайшли зміни в цілому світі, до яких мусить приноровитися Амер. Червоний Хрест у своїй діяльності.

ЗА АМЕРИКУ, ЯК ПРОВІДНИЦЮ В МИРОВИМ РУСІ.

Федеральна Рада Церков вибрала в 1941 році окрему Комісію для Справедливого й Постійного Миру. З доручення цеї комісії сенатор Дж. Вилієм Фулбрайт з Арканзо виготовив низку статей, в яких домагається провідної ролі Америки в світовім русі за мир. Фулбрайт пригадує, що мир не залежить від підписання одного чи більше документів та заяв, чи від таких конференцій, як у Москві чи деінакше, але від постійної діяльности в напрямі миру. Мир є конечний для розвитку цивілізації, а підставою цивілізації, твердить Фулбрайт, є признання гідности кожній людині зокрема. Таку засаду можна зберегти лише через приноровлення прав людини в кожній державі і в світі. Так, як для виграння війни потрібна була єдність Аліянтів, так тепер для втримання миру потрібна ця єдність.

В американській зоні в Німеччині далі занепокоєні поведінкою з скитальцями

Чужомовна преса в Америці завідомляє, згідно з американської зони в Німеччині, що там наступило нове занепокоєння. Пишуть звідтам, що вже отверто говориться, що з весною скитальчі табори зачнуть ліквідувати, бо УНРРА перестане їх годувати. Є, як пишуть, певні познаки, що всі ті, що є записані як польські громадяни, будуть таки відіслані силою до Польщі, та що в тій справі ведуться переговори з варшавським урядом. Замітне теж і те, що злочинство, яке зачинає прибирати в американській зоні щораз більші розміри зачинають щораз частіше і виразніше приписувати скитальцям, а не місцевому німецькому населенню.

ЩЕ ПРО ТАЙНІ ТОЧКИ В ЯЛТІ Й УКРАЇНСЬКЕ МУЧЕНИЦТВО.

В лондонських колах панує переконання, що ще досі не виявлено всього з тайн, що були предметом нарад в Ялті та зобовязань Чорчила і Рузвелта супроти Сталіна. Щойно тепер, і то завдяки Ватиканови, виясняється, яка властива тайна умова щодо примусової репатріяції до Советів. Отже Сталін вимовив собі в Рузвелта і Чорчила, що до Советів мусять бути відіслані — як треба, то й силою — всі ті советські горожани, що покинули Совети від 1929 року. Далі всі ті, що служили в німецькій армії, а походять з тих земель, що щойно тепер знайшлися під советською владою, себто українці, включно з тими, що походять з Карпатської України, поляки, литовці, естонці, латиші й т. д. Всівони, як це в Ялті обговорено, мають бути брані за дезертирів з червоної армії. Отсе є те, кажуть у Лондоні, що напятнував папа Пій XII, коли говорив про умову в Ялті, зокрема про сотні тисяч українців-скитальців, яких хочуть Совети забрати. Про те говорив і кардинал Тісерант, виясняючи мучеництво Української Католицької Церкви; це порушив теж і кардинал Спелман, коли обіймав у титулярне посідання церкву в Римі.

ВЗИВАЄ ДО БОРОТЬБИ ЗА СВОБОДУ ВІД НУЖДИ.

Британський премієр, Клімент Р. Атлі, візвав ціле населення, включно з старими, що ще можуть хоч трохи працювати, щоби кинутись з якнайбільшим запалом до праці й таким чином повести війну з недостатками з таким завзяттям, як ведено війну з націзмом.

ПЕРЕДВИБОРЧІ ТЕРТЯ У ПОЛЬЩІ.

Хлопський провідник, Станислав Міколайчик, не годиться на одну виборчу „демократичну лісту", виставлену урядом премієра Едварда Осубки-Моравського. Той останній повів кампанію проти Міколайчика, кажучи, що Міколайчик хоче для своєї партії „Людовців" 75-процентового заступництва у новому соймі. Міколайчик ще домагається, щоб знести тайну поліцію. Вибори, згідно з ухвалою в Потсдамі, повинні відбутися в першій половині 1946 р.

ВЕРТАЮТЬ ДО НІМЕЧЧИНИ.—Перед нами німецькі моряки, що привезли до Філядельфії німецький кружляк „Прінц Евґен". Павль Шмеленбух, командант, дає прикази перед відїздом назад до Німеччини. Філядельфійські ґазети писали, що німецькі симпатики в Філядельфії обдаровували тих моряків харчами і напитками. У цій справі, як пишуть, ведуться дохождення.

В СОВЄТАХ ЗБУВАЮТЬ ПРОМОВУ БИРНСА ПОКИЩО МОВЧАНКОЮ

Американська преса далі жде з великою нетерпеливістю, що то напишуть советські ґазети про останню промову секретара стейту Джеймса Ф. Бирнса, виголошену минулого четверга, яка, як загально підкреслюють, була звернена в першу чергу проти агресивної політики Росії. Та досі ці ґазети нічого не написали. Тільки радіовий коментатор згадав за неї у дуже загадочний спосіб. Ото сказав, що промова Бирнса каже надіятися, що вибори в Греції відбудуться тоді, як настануть там нормальні відносини. Ще далі казав коментатор, що Бирнс запевняв, що це не є традицією Америки піддержувати реакцію, та що вона пішла до війни з націзмом і фашизмом не на те, щоби спинювати поступ.

„ПРИЯТЕЛЬ МАЛИХ ДЕРЖАВ".

Так називають себе Совети у своїх ґазетах, з тим додатком, що кажуть, що ворогом тих держав є Британія.

ІМПЕРІЯЛІЗМ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

„Ню Таймс", що виходить у Москві англійською мовою, спиняється ширше над „американським імперіялізмом" і обговорює справу Ісляндії, дивуючись, чому там остають далі американські війська. Далі пишеться, що вдержування тих військ в Ісляндії є нарушуванням невтральности Данії. До цього додається, що як Злучені Держави хочуть мати в Ісляндії свою мілітарну базу, то теж й інші держави готові зголосити своє право до таких баз.

В ІРАНІ ПРОТИ РОСІЇ.

В іранськім парляменті обговорювано справу північної провинції, Азербейджану, звідки не хочуть забиратись советські війська. Вони повинні були звільнити Іран з днем 2. березня, згідно з договором з 1942 року. Тепер Совети мали заявити, що заберуть тільки чатину свого війська, а решта остане. Д-р Могамед Мосадеґт, один з передових послів у парляменті, заявив послам, що через те, що Совети не вицофують свого війська, повстає ситуація, що доведе до хаосу і горожанської війни. Він домагався, щоб уряд запротестував проти цього перед Советами і Британією і візвав Організацію Обєднаних Держав, щоби повзяла відповідні кроки, бо є загрожена незалежність і суверенність Ірану. Кажуть, що Британія мала вже вислати у цій справі протест до Москви. Вона вицофала свої війська ще перед речинцем.

ЛІВІ В ГРЕЦІЇ ПРОТИ ВИБОРІВ.

Комуністи, соціялісти і ті, що є злучені з ЕАМ, проголосили, що вони не возьмуть участи в виборах, що мали би відбутись 31. березня. Вони хотіли, щоб уряд відложив вибори на два місяці, щоб їх краще підготовити, та щоби не було „ошуства", як вони кажуть. Премієр Софуліс є проти відкладання виборів і каже, що це є патріотичним обовязком кожного взяти участь у виборах.

КЛОПІТ З КАБІНЕТОМ У БЕЛЬҐІї.

Вибори в Бельгії скінчились і новий парлямент мав би зійтись у пятницю на перше зібрання. Та Пол Анрі Спаак, що намагається склеїти міністерський кабінет, проголошує, що покищо його старання безуспішні.

ЛІВІ Й ВИБОРИ В ЕСПАНІЇ.

Американські кореспонденти, що розмовляли на полудні Франції з різними лівими еспанськими еміґрантами, пишуть, що ті ліві зажурені, що то буде з виборами в Еспанії, як ген. Франко уступить під натиском Аліянтів. Та найцікавіше у тій „журбі" те, що вони думають, що при тих виборах буде відбиватись не так справа Еспанії, як ривалізація між двома потугами: Злученими Державаме і Советським Союзом. Вони є за те, щоби по уступленню Франка була створена міжпартійна тимчасова влада, включно з монархістами, та щоб вона доглядала виборів. Аліянтські обсерватори мали би бути запрошені приглянутись, чи все відбулось в порядку. Вибори, кажуть вони, повинні бути виключно чисто еспанською справою.

ЗАГРОЗА ВІЙНИ МІЖ АМЕРИКОЮ І СОВЄТАМИ.

Про таку пише еспанський, робітничий орган „Солідарідад Обера", що виходить у Франції. Він каже, що якщоб Совєти напали на західну Европу, а Америка пішла проти них війною, то таку війну вона зачалаб з Еспанії. Тому саме, кажеться далі, Злучені Держави так дуже заінтересовані Еспанією і хотілиб позбутись ген. Франка, а теж не допустити і до републики. Монархія, кажеться далі, відповідає інтересам Британії, а Злучені Держави є теж за нею. Статтю написана правдоподібно в тому дусі, щоби повести діло в такий спосіб, щоб Англія та Америка не лякались републики, а були переконані, що вона не стане їм у нічому на перешкоді.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БЕРЕЗЕНЬ—МІСЯЦЬ А. Ч. ХРЕСТА

Як кожного року, так і цього, у місяці березні відзивається Американський Червоний Хрест до нашого серця і до нашої жертвенности. У цій самій справі відзивається до нас ще й президент нашої держави; відзиваються губернатори наших стейтів, а також многі інші особистости, відомі з широкої діяльности на гуманітарному, суспільному, научному, виховному чи церковному полі.

Всі вони взивають нас гарячими словами підтримати ту гуманітарну інституцію, якою є Червоний Хрест. Та проте, коли бачимо як в одному місті, як от в Ню Йорку, тисячі осіб працюють ревно цілий місяць, щоби зібрати призначену на місто квоту, а подібне діється і по інших містах, то нераз аж дивно стає, чому то стільки труду вкладається в дрібну як на Америку квоту. Бо-ж іде тут про $100,000,000. Отсе є та мінімальна сума, яка повинна бути цього року зібрана на Американський Червоний Хрест. А вона-ж цілком не велика, коли зважити, що ми звикли весь час оперувати біліонами, особливо при бондових кампаніях, або як читаємо, скільки то біліонів наша держава позичає іншим, чи просто дарує. Бо як так, то що то значилоб державі призначити ще для А. Ч. Хреста яких сто міліонів долярів! Тим більше, що ця установа веде таку харитативну акцію, яку наша держава теж постійно спомагає в інших краях, видаючи на це сотні міліонів. Та проте ми вели і ведемо кожного року довгу і тяжку кампанію, щоби зібрати добровільними жертвами те, що потрібне на покриття коштів кождорічної гуманітарної акції А. Ч. Хреста. Тисячі жінок вештаються у березні з пушками у день і в ночі по вулицях, залізничих двірцях, театрах, ресторанах і т. д. І збирають по фабриках і офісах. А преса допомагає закликами і новинками про успіхи чи недомагання акції. І таке діється цілий місяць, а то й довше, поки не збереться те, що заповіджено

Чому це так? Бо акція на допомогу Американському Червоному Хрестови, як каже губернатор нюйорського стейту Дюї, це акція такій краєвій установі, що виявляє якнайкраще своєю гуманітарною роботою серце і сумління американського народу. Це не А. Ч. Хрест ратує і помагає, це помагає серце американського народу! Це ти, я, ми, ви! І тому саме всі ми повинні брати участь у збірковій акції в користь А. Ч. Хреста.

Ми переконані, що американські українці розуміють і відчувають, чим є А. Ч. Хрест. Тому і завжди ревно попирали кожну його збіркову акцію. Попруть певно й цьогорічну. А ми тільки додамо хіба ще ту заввагу, що жертва для А. Ч. Хреста цілком не звільняє нас навіть і в березні від додаткової допомоги для нещасних українських жертв війни. Можемо дуже легко сповнити в березні обидва ці завдання, якщо тільки переймемось духом тих ідеалів, що лягли в основу тої ідейної інституції, що її знає світ під назвою Червоного Хреста.

Ужиємо сили проти аґресії

Дві важні промови виголошено минулого тижня: це промова сенатора Артура Г. Ванденберґа, виголошена у Вашинґтоні в середу 27. лютого і промова секретаря стейту Джеймса Ф. Бирнса вчасі бенкету Заморського Пресового Клюбу у Ню Йорку в четвер 26. лютого. Обидві промови мають спільну ціль, а це звернути увагу світа на конечність втримання Орґанізації Обеднаних Держав для збереження миру. Промова Ванденберґа була неначе зазивом до секретаря Бирнса, щоб він сказав ясно, яка є американська політика супроти Советів. Тому, що оба промовці належать до противних політичних партій, ледви можна підозрівати, що вони мали порозуміння наперед, який має бути зміст їх промов. Коли-ж виключити таке порозуміння, то ясне, що американський політичний світ добре розуміє, звідки йде загроза світового миру. Тому саме обі промови набирають історичного значіння.

Зокрема треба ближче розібрати промову секретаря заграничних справ Джеймса Бирнса, бо вона має характер урядового документу, на який будуть покликуватися у світі. Хід думок у ній такий:

Ми покінчили велику війну, але не осягнули миру. Навпаки в умі багатьох людей виринає питання, що нам робити, щоби не було ніколи війни. Вчасі війни вся праця зосереджувалася до питання, що робити, щоби виграти війну? Відповідь була легка, бо кожен знав, що мусить працювати в однім напрямку. Тепер треба відповісти на питання, що робити, щоби втримати постійний мир. Відповідь не є легка, бо дорога до загального миру не є одна. Крім цього, ми, американці, самі не можемо рішати про те, чи світ заживе мирним життям, чи згине у війні.

Саме для вирішування такого питання ми покликали до життя Орґанізацію Обеднаних Держав. Вчасі нарад О. О. Д. у Лондоні йшли розмови так відверто, як це нераз говориться приватно. Це причинилося до вияснення положення. При кінці мало бути вирішене питання, як вицофати війська з чужих країв, коли цей край не бажає собі чужого війська. Зокрема йшло про забрання анґлійського й французького війська з Лібанону й Сирії. Коли вже всі інтересовані мали погодитися на засаду, щоб великі держави не мали права утримувати війська на чужій землі без згоди місцевого уряду, тоді Совети заложили проти цього свій спротив.

Хоч О. О. Д. зробила добрий початок, то показується, що треба пильнувати її дальших успіхів. А за успіх О. О. Д. маємо подбати ми, народи Обеднаних Держав. Ми зобовязалися разом з нашими Аліянтами покінчити з війною. Ми зобовязалися ужити сили лише на те, щоб втримати права, які містяться в Чартері Обеднаних Держав. І ми хочемо дотримати нашого зобовязання. Одначе ми, як велика держава, маємо теж обовязок ужити нашого впливу на інші великі держави, щоб вони придержувалися постанов Чартеру і ми хочемо й це зобовязання дотримати.

„Як великі держави не хочуть бути готовими виступити в обороні права, О. О. Д. не матиме сили запобігти війні. **Ми мусимо наперед ясно заявити, що ми наміряємо виступити активно, щоб недопустити до аґресії.** Водночас ми заявляємо, що не вжиємо сили для ніякої іншої цілі" — сказав Бирнс у своїй промові.

А дальші виводи були такі: Як ми є великою державою, мусимо поводитися як велика держава: мусимо мати армію і в живати її так, як про це рішає конґрес і О. О. Д. Щоби не допустити до війни ще й інші держави мусять поступати так, щоб не було війни. Не вистарчає якійсь державі заявити, що вона не хоче війни. Таке говорив і Гітлер, але він хотів без війни запанувати над світом. Злучені Держави дали доказ в минулому, що не хочуть нападати на нікого і хочуть жити мирно. Але, коли тепер Чартер забороняє аґресію, то „ми не можемо дозволити на аґресію, доконувану залякуванням, чи натиском, чи під такою покришкою, як політичне проникування", сказав Бирнс — очевидно на адресу Советського Союзу.

Нам треба жити у приязни з іншими державами, відбувати конференції для вирівнання непорозумінь. Так ми радо привитали Совети як велику потугу і вони приступили до О. О. Д. Ми поробили їм великі уступки, але в інтересі миру треба сказати ясно, що Злучені Держави думають обороняти Чартер Обеднаних Держав. Ми не можемо дозволити, що якась велика потуга утримувала військо в малій державі, щоби забирала самовільно маєтки з чужих країв для себе, як і не можемо дозволити на це, щоб такі поступки довели до такого стану, в якім жадна сила не буде могла стримати війни.

Щоби довести до виконання постанов Чартеру нам треба терпеливости і переконування про конечність довіря. „Великі й малі держави мусять жити й працювати разом для розбудови більшої приязни і щасливішого світу" — оце ціль політики, яку зясував секретар Бирнс у своїй промові.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

Очевидець про Німеччину

З нинішним числом зачинаємо друкувати деякі частини праці **Федора Крушинського** про Німеччину п. н. **„Я бачив Німеччину".** Праця завелика, щоб її можна передрукувати цілу в фейлетонах „Свободи". Уже на самім початку пропускаємо перший цікавий уступ про те, які були настрої в в Франції на початку цеї війни, зокрема тоді, як Гітлер виповів війну Советам. Скорочуємо дещо і **„Кілька слів передмови"**, що поміщені на початку цеї праці, але передаємо найважніше про те, що витерпіла Україна через Німеччину, а що вияснює, чому автор взявся за написання отсеї праці. Отже читаємо у цій передмові таке:

* * *

Звичайно, не я один бачив Німеччину, бачили її міліони українських людей. Одні з них — більш, чи менш вольними очима, таких було небагато, а більшість очима сучасних „білих рабів", або „завербованих" (за офіційною німецькою термінольоґією). Цих було більше трьох міліонів (докладної статистики не мали навіть німці) — з Великої України Галичини, Буковини й Підкарпаття. Власне, для біди й горя обеднала нас щербата доля всіх до единого, не знати тільки — за свої, чи мабуть більше за чужі гріхи, а на спомин та ніби й потіху лишилась нам, після всесвітнього буревію, вперше від Володимира Великого здійснена ідея державної соборности українських земель. На нещастя, хоч і під одніею, але чужою ворожою рукою.

Розгонова сила останньої Світової Війни 1939-1945 рр. була нечуваною в історії людства: вона в буквальному розумінні не тільки людей, а й каміння змусила заговорити, зрушивши з місця скрізь, де ступила. В відношенні до України, то ця її великанська сила обернулась у смертельну загрозу, а щодо перебігу й наслідків була вона для неї наскрізь руїнницького характеру —матеріяльного, культурного й фізичного. Правда, одного не здолала вона знищити — нашої національної моралі: українці вийшли з війни ще більш досвідченим, загартованим і дозрілим народом, який не вгнувся перед подвійною небеспекою — між молотом і ковалом. А для незалежности України тепер працюватимуть не лишень внутрішні — українські, а й зовнішні — міжнародні сили.

Руїнницький характер цієї війни перевищив усяке лихо, що його зазнала Україна впродовж останнього тисячеліття. Татарські баскаки, найменш милосердні з наїздників, з податками здирали й шкуру з наших предків: дика польська шляхетська сваволя, яка душу й тіло нашого народу орендувала своїм і чужим глитаям; турецька неволя й ясир, відки наші найкращі хлопці й дівчата продавалися на всіх середньовічних рабських ринках і ярмарках; врешті, кріваві війни з Московщиною — ось що може рівнятися з розбоєм так зв. европейських армій, які впродовж кількох років шаліли на нашій землі, танками й гарматами найбільшого калібру змітаючи міста й села українські, катуючи все живе та грабуючи все цінне на тій землі; які ґранатами вбивали немовлят українських, а під колесами повзів душили крик нещасливих матерей; які ґвалтували дівчат і молодиць українських на очах батьків і чоловіків, закладаючи гареми в місцях осідку ворожої влади; які кулею, голодом і знущанням винищили міліони наших батьків, матерей, братів і сестер.

Хто-ж то була, та сила, яка поєднала в собі всі злочини тисячеліття? Чия була та влада, яка назвала наш нарід погноєм" та приговорила його безневинного на кару смерти? Чиє то військо, яке нас мало „загнати" за Каспій та розбоєм заволодіти нашою прапрадідівською землею?

Відповідь на ці жахливі питання дасть кожна українська дитина: тією силою руїни й поневолення була Німеччина! Тією владою катування й ґвалту була німецька влада! Тим військом грабунку, пожежи й смерти було німецьке військо! Ніколи про це не забудемо й не можемо забути! Правда, грабували, палили й катували наш край і нарід ще й інші армії — італійська, румунська й мадярська, не тільки не відстаючи, а подекуди й „переганяючи" німців, але чи не загнала й їх на нашу землю та сама гітлерівська Німеччина, заманюючи спокусливими обіцянками та „ласими" шматками нашого покривавленого тіла, на зразок „Трансністрії" для румунів? Правда таксамо, що в німецькому хвості плентали-ся по Україні й іспанський, французький, голяндський, фляманський, вальонський, словацький та хорватський леґіони, полюючи на большевиків, але й вони, за малими виїмками, носили німецьку уніформу, підлягали німецькій команді та впали жертвою німецького злочину таксамо, як упала нею майже вся Европа.

Знаємо, хто вів її та очолював та з кого вона складається, та руїнницька армія. Але не для всіх була й є ясною її остаточна мета, а таксамо й ті політичні й моральні засади, які стали основою настрою й розвою тієї орди, що звалася німецькою армією та яка проголосила, що носити її стрій почитається за велику честь, доступну тільки німцеві. Таксамо не для всіх є остаточно вияснене й питання, на кого падає відповідальність за всі ті злочини — на окремих людей, тобто на самих представників влади й війська, чи на більшість, або й на всіх німців?

Ось ті питання — пекучі, вирішальні, надзвичайної історичної ваги. Всі знають, що в підготовці й здійсненні німецького походу на підбій Европи наша Батьківщина була головним ворожим обектом, основною метою. Війна велася в значній мірі за Україну й в Україні відбулися вирішальні бої цієї найкривавішої з воєн людства. Україна склала на вівтар цієї війни й найбільші жертви — людьми та дорібком людським. Вона ж завдала ворогові й найдошкульніші удари.

— Це не реґулярне большевицьке військо змусило нас покинути Україну, а українські повстанці, які знищили наше запілля та перешкодили нормальне, а подекуди й цілковите постачання німецької армії, підрізавши її силу в вирішальний час боїв на східньому фронті... — признається д-р Ґебельс на сторінках офіційної ґазети „Дас Райх", літом 1944 р.

Та ми й без признання д-ра Гебельса знаємо, що акція української повстанчої армії була вирішальною для боїв не тільки на українському, але й цілому східньому фронті, а тим самим у певній мірі й для всієї війни. Про успіхи й значіння боїв як на українському реґулярному, так і на повстанчому фронтах писатиме історія. Всім відома самопосвята й безмежна відвага українського червоного вояка й національного повстанця, на якому б фронті й під чиїм би проводом він не бився, коли він ясно усвідомив і зважив німецьку загрозу для України та її народу. Перелом наступив після року перебування німців в Україні. Тому власне український удар [illegible] вирішальною подією цієї війни на східньому фронті.

Людей судять люди, а чини людські історія. А вона судитиме на підставі зізнань сучасників.

В нинішній моїй праці мова йде про ту Німеччину, яку я бачив. Мені не пощастило бути в Україні підчас самих подій, про це писатимуть інші, але мені пощастило бути в Німеччині. Щоб зрозуміти німецький похід на Україну та німецьку політику щодо України й в Україні, треба в першу чергу пізнати Німеччину в добі самих подій. Бо тільки з такого пізнання яскравіше й повніше випливатимуть її настрої й наміри та засоби для здійснення тих намірів.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про гітлерівщину)

Авторські права застерігається: Copyright by Krushynsky Teodore, Paris, France.

1)

І. Новий „Бог" на землі. — В чоботях, з величезною бляхою на лобі...

1.

Початок війни та перші два роки мені довелося переживати в надзвичайних обставинах, бо в таборі інтернованих Верне д-Ар'єж, біля Тулюзи, на самому півдні Франції. Причина — Бог її святий знає: ані мені не сказали про неї при арешті, ані при звільненні, хоч і як я добивався.*)

Про самий табор і життя в ньому не місце тут говорити. Мені здається, що концентраційні табори на всьому світі однакові, різниця лишень у тому, що в одних люди конають довше, а в других коротше. Хоч мій щирий приятель, колишній повітовий комісар Липовеччини Ю. О-ко, побувавши в Німеччині на роботі, а перед тим у Верне д-Ар'єж, не надумуючись оцінив, що „краще бути інтернованим у Франції, як вільним робітником у Німеччині..." Як бачимо, це справа особистого смаку й темпераменту, бо я за 23 місяці постарів там на десять років. Як пощастить Україні стати незалежною державою ще за мого життя, то в ній я буду найлютішим ворогом концентраційних таборів, бо в тих таборах на 95% не знаєш, хто більш небеспечний та підозрілий для держави — той, хто посадив, чи той, хто сидить. Крім того, це жорстокий спосіб знущання з людської гідности та й большевицько-німецький винахід.

Але про цей час та про людей в тому таборі варто дещо сказати. Бо там я вперше побачив „нових" німців та почув що люди думали про німців. Це була надзвичайна нагода — в обставинах повсякденного життя чути й відчувати настрої такої різноманітної маси людей, яка була в таборі Верни д-Ар'єж.

Всупереч німецькій засаді — все ділити, французи все мішають докупи: лівих, правих, центр, комуністів, монархістів, націоналістів анархістів, демократів та докторів, шевців, журналістів, кухарів, письменників, спекулянтів, купців і хліборобів — словом, усі можливі й існуючі відтінки політичної думки, професій та переконань. А як до цього додати, що в більшій, чи меншій кількости тут були: німці, австрійці, еспанці, москалі, жиди, італійці португальці, болгари, серби, хорвати, поляки, чехи, румуни українці, мадяри, грузини, вірмени та по одному арабові, хінцеві, індусові й муринові, то й побачимо, що біблійна Вавилонська вежа меркне перед тією, яка була „збудована в таборі Верне д-Ар'єж. Словом до тридцяти різних націй на раптом 500-600 людей, як нас було на початках у дільниці „С" того табору.

Як що були тут дійсно небеспечні люди хоч небеспечні люди не сидять у таборах інтернованих, то були й „Богові духа винні" або й прямо неписьменні хоч би й серед інтернованих українців. Мушу признатися, що іноді ставало мені соромно за ту „компанію", серед якої я опинився. Щодо українських інтернованих то було тут кілька „червоних", учасників еспанської громадянської війни, кілька робітників з фабрик, кілька робітників з ферм, двох-трьох спекулянтів та кількох українських інтеліґентів, б. старшин української армії, причому, 95% цих людей ніколи політикою не займалися, бо не мали поняття, що то є політика. Одного інтерновано за те, що голосно вилаяв поляка-сусіду, або сказав, що він є українець, а полякам хотілося, щоб він себе ‚русіном" звав; другого за те, що їздив на збори сусідньої ‚Просвіти" а поляки донесли, що на збори ‚гітлерівців'', але в більшости ніхто не знав защо. Чудом натрапив я тут і на нашого ґуцула з полонини, а на моє запитання, як він заблукав аж до Евпанії та встряв у ту чужу справу громадянської війни, то він мені почав оповідати, як він боронив тих ґаздів еспанських, котрі мали найбільші табуни худоби, чи овець. Це мені нагадало тих салдат большевицької революції, які на Кавказі й в Україні різали „буржуїв":

— Нам, бідним пролетарям, інша справа: у нас і земелька, і господарство, і дві корови з теличкою, а в них, буржуїв, що — валізку в руку та в кишеню кілька сухарів і шукай вітра в полі: тому їх треба до ноги вирізати...

Але були й менш „добродушні" з тих українських помішників червоної Еспанії, з породи тих „рутенців", які кажуть, що ‚як Україна стане самостійна то я собі живота розпорю..." А от в Еспанію він пішов за чужу справу віддав ногу та хоч би тобі важко зітхнув, чи оком дав зрозуміти, що жалує свого нерозумного чину, ні!... Тільки злобно дивиться спід лоба на тебе, свого брата, а по тих злочинних очах бачиш, що зарізав би тебе, як би це в глухому куткові трапилось і за те тільки, що ти прагнеш волі свойому народові й краєві. Велике горе нашого краю, що він плодить вільних орлів, але й плодить подлих рабів. На наше щастя, є їх небагато.

(Дальше буде).

*) У Франції політичним інтернованим ніколи чомусь не кажуть — зашо? Яро причини кожний може тільки додумуватись. Мені про ті причини треба було доміркуватись тому, що дня 17. грудня 1928 р. мене вислано з Польщі, з сакраментальною на ті часи латкою „большевика" — не більше й не менше.

Мене так названо за те, що я боровся за чистоту спадщини по С. Петлюрі, зокрема в справі польсько-українських відносин, критикуючи „політику" наших польонофілів та й польську політику провокації України й її боротьби за свою незалежність. Мене вислано на вимогу наших польонофілів, ніби за „руйнування польсько-українського союзу", хоч я особисто був одним з ініціяторів і найгарячіших прихильників того союзу, але на тих політичних і етичних засадах, на яких той союз бажав бачити покійний Головний Отаман.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ від 1. липня 1945 до 31. грудня 1945 р.

З початком липня 1945 р. було повнолітних членів	33,575
За час 6 місяців: принято нових членів	882
принято наново	164
принято з переступними листами	117
принято з інших кляс	32
принято зі старого роду обезпечення	1
Разом	34,771
За час 6 місяців: суспендовано	286
відійшли з переступними листами	111
відійшли до інших кляс	32
відійшли до нового роду обезпечення	1
відійшли зо зворотом у готівці	78
відійшли на безплатне продовження	6
відійшли на виплачене обезпечення	3
відійшли з виплаченим обезпеченням	1
померли	178
Разом	696

Віднявши 696 від 34,771 дістанемо загальне число повнолітних членів з кінцем грудня 1945 р. ___ 34,075

Крім активних членів у Союзі є іще 73 членів на виплаченому обезпеченні, а 389 на безплатному продовженні.

Департамент старших членів збільшився за пів року на 500 членів.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

З початком липня 1945 р. було всіх дітей членів	11,470
За час 6 місяців: принято нових дітей членів	769
принято наново	57
принято з переступними листами	88
принято з інших кляс	39
Разом	12,423
За час 6 місяців: суспендовано	256
відійшли з переступними листами	95
відійшли до повнолітних членів	361
відійшли до інших кляс	38
відійшли зо зворотом у готівці	19
відійшли на виплачене обезпечення	1
відійшли на безплатне продовження	2
померли	6
Разом	778

Віднявши 778 від 12,423 дістанемо загальне число дітей членів з кінцем грудня 1945 р. ___ 11,645

Крім повищого числа дітей, в Союзі є іще 27 дітей на виплаченому обезпеченні, а 245 на безплатному продовженні.

Молодечий Департамент збільшився за пів року на 175 дітей.

Рух повнолітних членів за 1945 рік:

З початком січня 1945 року було повнолітних членів	33,225
У 1945 році: принято нових	1,598
принято наново	351
принято з переступними листами	243
принято з інших кляс	62
принято зо старого роду обезпечення	1
Разом	35,480
У 1945 році: суспендовано	590
відійшли з переступними листами	243
відійшли до інших кляс	62
відійшли до нового роду обезпечення	1
відійшли зо зворотом у готівці	121
відійшли на безплатне продовження	10
відійшли на виплачене обезпечення	4
відійшли з виплаченим обезпеченням	1
померли	373
Разом	1,405

Віднявши 1,405 від 35, 480 дістанемо загальне число повнолітних членів з кінцем грудня 1945 року ___ 34,075

Повнолітні члени були обезпечені в таких клясах:

У старому роді обезпечення	302
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками до 70 року життя	806
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками впродовж 20 років	7,536
В обезпеченні платнім за життя з вкладками впродовж 20 років	4,437
В новім обезпеченні на ціле життя для нових членів	8,370
В новім обезпеченні на ціле життя для старших членів	12,624
Разом	34,075

Рух членів Молодечого Департаменту за 1945 рік:

З початком січня 1945 року було всіх дітей членів	11,227
У 1945 році: принято нових	1,392
принято наново	158
принято з переступними листами	138
принято з інших кляс	58
Разом	12,973
У 1945 році: суспендовано	511
відійшли з переступними листами	154
відійшли до повнолітних членів	557
відійшли до інших кляс	57
відійшли на виплачене обезпечення	2
відійшли на безплатне продовження	3
відійшли зо зворотом у готівці	29
померли	15
Разом	1,328

Віднявши 1.328 від 12,973 дістанемо загальне число дітей членів з кінцем грудня 1945 року ___ 11,645

Діти були обезпечені в таких клясах:

У клясі І. Молодечого Департаменту	4,236
У клясі II. Молодечого Департаменту	1,260
У клясі III. Молодечого Департаменту	2,342
У клясі 4П на $ 250 Молодечого Департаменту	52
У клясі 4П на $ 500 Молодечого Департаменту	1,441
У клясі 4П на $1000 Молодечого Департаменту	376
У клясі 5Е на $ 250 Молодечого Департаменту	209
У клясі 5Е на $ 500 Молодечого Департаменту	1,439
У клясі 5Е на $1000 Молодечого Департаменту	290
Разом	11,645

Маючи на увазі, що з початком 1945 року було всіх повнолітних членів і дітей разом 44,452, а знов з кінцем 1945 року те загальне число виносило 45,720, то загальний приріст у членах за рік 1945 виносив 1,268.

ДО „МАТЕРИ ЦЕРКВИ РОСІЙСЬКОЇ".

„Свет" пише в статті п. н. „Тяга до православія в Галичині", що засяло „східне сонце" над Карпатською Русю, що „стогнала в уніятстві 350 років". Настав, пише ґазета, кінець унії, а нарід вернувся до „русского православія" і „на лоно Матери Церкви Російської". Уніятська церква стала вже тепер ‚історичним пережитком", пише часопис, і то вже ніби за українцями-соборниками, що „обединились в один державний організм", а тепер і ‚в одну церкву". Тепер, пише часопис, треба, щоб те саме сталось ще й на американській землі.

ЖАРТИ.

У готелі.

Служниця входить до кімнати і кричить до гостя:

— Прошу встати, ви казали себе збудити в 7-мій до поїзду, а тепер вже десята.

На базарі.

— Ні, я цієї риби не куплю, вона не свіжа.

— Але чому?

— Їй неприємно чути з уст.

— Це нічого не значить, трудно всім рибам чистити зуби пастою!

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА ВІД 1. ЧЕРВНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1945 РОКУ. — ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

П Р И Х О Д И:

	З місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від морґеджів	Процент від позичок	Процент з банків	Заробок на бондах	Чинш від реальностей	Сирітські части	Звороти до нар. фонду, стип. і т. п.	Звороти резерви і Мол. Деп.	Інші звороти	Друкарня, книгарня і т. п.	Сплати морґеджів	Продаж і сплати бондів	Сплати членських позичок	Продаж реальностей	Переноси на обниження реальностей	Прихід Друкарні і Книгарні	Сплати нотів і процентів	РАЗОМ
Липень	71,794.16	4,729.51	3,162.32	1,300.52	80.89		9,928.66	637.22	54.73	515.40	2,402.33	6,074.52	8,307.80		5,841.04	81,517.27				196,346.37
Серпень	66,418.28	5,548.50	1,877.22	868.43			8,429.86	1,315.84		2,096.90	44.15	6,272.38	5,795.61		4,702.99					103,370.16
Вересень	64,506.44	31,026.00	6,490.95	775.50		87	8,219.00	500.00	15.77	1,484.90	415.00	6,105.89	9,929.03	3,074.13	3,996.68				6.00	136,546.16
Жовтень	65,275.56	2,544.78	2,603.66	946.51		1,027.69	8,851.02			765.70	1,140.70	5,932.94	10,426.74	51,878.56	3,826.50					155,220.38
Листопад	64,044.39	7,889.94	1,275.60	1,126.79		17,624.97	8,257.00	318.75	344.53	836.90	1,096.70	6,513.82	3,785.13	414,698.63	4,583.67	22,000.00				554,396.82
Грудень	71,200.71	20,448.95	5,202.67	1,373.03	87.01	616.80	9,665.16	3,468.50	1,069.25	1,253.10	2,765.58	7,889.23	21,813/81	23,129.87	6,521.52		14,000.00	1,075.83		191,581.02
Разом	403,239.54	72,187.68	20,612.42	6,390.78	167.90	19,270.33	53,350.70	6,240.31	1,484.28	6,952.90	7,864.46	38,789.78	60,058.12	492,781.19	29,472.40	103,517.27	14,000.00	1,075.83	6.00	1,337,460.89

Р О З Х О Д И:

	Посмертний фонд	Адміністраційний фонд	Резервовий фонд	Конвенційний фонд	Запомоговий фонд	Народний фонд	Сирітський фонд	Фонд Згоди Братств	Інвестиція в морґеджах	Інвестиція в бондах	Інвестиція в реальностях	Позички членам	Друкарня і книгарня	Notes	Інші розходи	Contingent Fund				РАЗОМ
[illegible]	[illegible]	28,370.57			1,932.57	250.00	195.54	288.97	60,000.00	40,000.00		1,697.11				788.12				180,946.52
Серпень	33,345.23	17,075.42			1,950.49	6,665.00	1,032.30	282.68				1,068.43				199.20				81,618.75
Вересень	25,055.65	15,430.12			1,382.12		97.57	277.04		87,091.00		2,114.50				86.63				131,534.63
Жовтень	23,637.02	22,165.02			1,810.58	1,000.00	825.99	278.36		121,187.50		1,446.51				41.50				172,392.48
Листопад	46,096.15	14,675.51		24.48	2,548.07	500.00	3,093.45	296.21	18,000.00	540,000.00		1,711.19				223.56				627,168.62
Грудень	63,729.17	27,352.59			2,009.28	2,967.10	2,598.85	275.43		57.55		1,680.03				87.92				100,757.92
Разом	239,286.86	125,069.23		24.48	11,633.11	11,382.10	7,843.70	1,698.69	78,000.00	788,336.05		9,717.77				1,426.93				1,274,418.92

ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА 1945 РІК.

П Р И Х О Д И:

	З місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від морґеджів	Процент від позичок	Процент з банків	Заробок на бондах	Чинш від реальностей	Сирітські части	Звороти до нар. фонду, стип. і т. п.	Звороти резерви і Мол. Деп.	Інші звороти	Друкарня, книгарня і т. п.	Сплати морґеджів	Продаж і сплати бондів	Сплати членських позичок	Продаж реальностей	Переноси на обниження реальностей	Прихід Друкарні і Книгарні	Сплати нотів і процентів	РАЗОМ
1-ий ½ рік	438,617.49	64,991.71	20,938.56	13,035.75	114.91	3,265.18	56,641.31	4,308.34	759.99	6,100.20	10,551.68	39,387.31	149,507.97	212,334.39	36,658.01	115,000.00		7.50	18.00	1,172,238.30
2-ий ½ рік	403,239.54	72,187.68	20,612.42	6,390.78	167.90	19,270.33	53,350.70	6,240.31	1,484.28	6,952.90	7,864.46	38,788.78	60,058.12	492,781.19	29,472.40	103,517.27	14,000.00	1,075.83	6.00	1,337,460.89
Разом	841,857.03	137,179.39	41,550.98	19,426.53	282.81	22,535.51	109,992.01	10,548.65	2,244.27	13,053.10	18,416.14	78,176.09	209,566.09	705,115.58	66,130.41	218,517.27	14,000.00	1,083.33	24.00	2,509,699.19

Р О З Х О Д И:

	Посмертний фонд	Адміністраційний фонд	Резервовий фонд	Конвенційний фонд	Запомоговий фонд	Народний фонд	Сирітський фонд	Фонд Згоди Братств	Інвестиція в морґеджах	Інвестиція в бондах	Інвестиція в реальностях	Позички членам	Друкарня і книгарня	Notes	Інші розходи	Contingent Fund				РАЗОМ
1-ий ½ рік	256,382.69	109,018.56	263.72		11,528.00	1,700.00	4,068.57	1,729.18	85,900.01	590,875.00	81,517.27	14,636.64				901.04				1,158,520.68
2-ий ½ рік	239,286.86	125,069.23		24.48	11,633.11	11,382.10	7,843.70	1,698.69	78,000.00	788,336.05		9,717.77				1,426.93				1,274,418.92
Разом	495,669.55	234,087.79	263.72	24.48	23,161.11	13,082.10	11,912.27	3,427.87	163,900.01	1,379,211,05	81,517.27	24,354.41				2,327.97				2,432,939.60

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ..

Готівка з кінцем червня 1945 року осталася	$ 335,580.97
Прихід за час від 1 липня до 31 грудня 1945 р.	1,337,460.89
Разом	$1,673,041.86
Розхід за час від 1 липня до 31 грудня 1945 р.	1,274,418.92
Готівка з кінцем грудня 1945 року остається	$ 398,622.94

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1945 РІК:

Готівка з кінцем 31 грудня 1944 року осталася	$ 321,863.35
Прихід за час від 1 січня до 31 грудня 1945 року	2,509,699.19
Разом	$2,831,562.54
Розхід за час від 1 січня до 31 грудня 1945 року	2,432.939.60
Готівка з кінцем 31 грудня 1945 року остається	$ 398,622.94

БІЛЯНС

Стан чинний:

Готівка	$ 398,622.94
Морґеджі	891,997.48
Бонди	5.550.183.49
Реальности	459.500.00
Позички членам	444.356.18
Друкарня	4.668.34
Ноти (векслі)	300.00
Разом	$7,749,628.43

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$7.050.290.39
Посмертний фонд старого роду обезпечення	78.007.93
Адміністраційний фонд	205,512.99
Резервовий фонд	14.012.60
Запомоговий фонд	114,411.13
Народний фонд	12,374.36
Конвенційний фонд	77,228.49
Фонд обезпеки інвестицій і смертности	92.964.88
Фонд Згоди Братств	17.117.42
Сирітський фонд	87,708.24
Разом	$7,749,628.43

(Дальше буде).

В справі Третого Конґресу Американських Українців

В ВАШИНҐТОНІ, В ДНЯХ 31. ТРАВНЯ И 1. ЧЕРВНЯ 1946 Р.

Як уже заповіджено попередно, Третий Конґрес Американських Українців відбудеться в Вашинґтоні, в авдиторії „Альмас Темпл Клоб" при 1315 К ул. Н. В., в пятницю, дня 31. травня, і в суботу, 1. червня 1946 р. Цей Конґрес відложено до того часу з багатьох важних причин, а між іншим і тому, щоби дати нагоду всім нашим місцевим товариствам приготовлятись до нього.

На цьому Конґресі повинні бути заступлені всі українські американські церковні громади, всі братства й сестрицтва, церковні й запомогові, всі відділи наших запомогових організацій, всі жіночі товариства, всі молодечі товариства, всі хорові, спортові й ветеранські організації. Значить, з кожної громади повинні приїхати на цей Конґрес делеґати (по два) від кожної організаційної одиниці в даній місцевості. Всі делеґати мусять бути зголошені на аплікації, приготованій для цеї цілі Українським Конґресовим Комітетом. Таких аплікацій уже розіслано до різних громад і організацій понад 1,000. **Проте, коли ще яка громада чи товариство не одержали аплікації на зголошення своїх делеґатів, то просимо негайно зголоситись по них до секретаря на нижче подану адресу.**

Зголошення делеґатів будемо приймати **тільки до 15-го квітня 1946 р.** Товариства, що ще не зголсили своїх делеґатів, просимо подбати, щоби вибрати делеґатів на своїх місячних зборах в місяці березні та щоб прислати виповнені аплікації перед 15. квітня 1946 року.

Реґістраційна вкладка від кожного делеґата виносить 5 долярів, яку можна вплатити разом з аплікацією, або перед початком Конґресу в Вашинґтоні. Для облекшення праці просимо посилати вкладку разом з аплікацією.

Кожна організація, чи товариство, виповняє тільки одну аплікацію, яку відсилає на нижче подану адресу. Зібравши всі аплікації делеґатів, Екзекутива Українського Конґресового Комітету провірить їх і **до 10. травня 1946 р. всі приняті делеґати одержать від секретаря У. К. К. карти вступу на Третий Конґрес.** (Приняті будуть тільки ті делеґати, що визнають ідеольоґічні й політичні засади У. К. К., проголошені обома попередними Конґресами).

Делеґати мусять завчасу **забеспечити собі нічліг,** тому просимо всіх делеґатів якнайскорше зголосити, коли плянують прибути до Вашинґтону і на котрі дні й ночі хочуть мати зарезервовані кімнати в готелях та чи хочуть мати кімнату на одну, чи дві особи. **Делеґати, що зголосяться за нічліґом до 15. квітня,** будуть мати забеспечені кімнати і ще перед виїздом з дому будуть повідомлені, до котрого готелю мають заїхати.

Гостям можна буде приглядатись і прислухуватись Конґресові, але вони також мусять бути зголошені наперед звичайним листом та оплатою вступу в сумі 1 дол. Нічліґу для гостей не можемо ґарантувати, хіба, що лишаться зарезервовані кімнати по розміщенні всіх делеґатів.

Всі аплікації делеґатів, реґістраційні вкладки, зголошення на нічліг і повідомлення про прибуття гостей проситься слати на адресу:

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE
Bohdan Katamay, Secretary
847 NORTH FRANKLIN STREET
PHILADELPHIA 23, PA.

IVAN FRANKO'S "MOSES"
Trans. by Waldimir Semenyna
With a biographical sketch of Ivan Franko
by Stephen Shumeyko
Price 50 cents

УВАГА! ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.! УВАГА!

Запрошую делеґатів відділів У. Н. Союзу з Провіденс, Кронтон, Потокит, Менвіл, Вонсакит, Р. Ай. і Тавтон, Масс.

— на —

ЗБОРИ

—: що відбудуться :—

В НЕДІЛЮ, 10. БЕРЕЗНЯ (MARCH 10, 1946)

В 2. ГОДИНІ ПОПОЛУДНІ В ГАЛІ КОНОР

Public & Burnside St., Providence, R. I.

На цих зборах порадимось спільно над добром нашої організації, яку будемо заступати на 21. конвенції.

Ф. Лучка, предсідник і делеґат від. 177 У. Н. Союзу.

Праця для жінок і мущин WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

ПОТРІБНО МУЖЧИН

HARMONICAS

Потрібно строїтелів гармоній, знамениті умовини, добра платня. Писати:
W. K., P. O. Box 346, Jersey City

ПАЛІШЕРІВ ПЛЯСТИЧНИХ ФОРМ

Мужчин з досвідом тільки при плястичних формах. 53 год. тижнево.
ПОСТ. РОБОТА, ДОБРА ПЛАТНЯ
LIBERTY TOOL & MACHINE CO.
18 S. 20th St., Irvington
Essex 3-2972

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ЖІНОК чистити офісові будинки, нічна робота, $27-$35 тижнево, непотреба досвіду. Платня в часі вишколу, знамениті роб. умов. Питайте за Mr. Inge, 3-4:30 попол., 59 Pine St., NYC

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

AMERICAN RED CROSS

А. Ч. Х. ВЕТЕРАНАМ У ШПИТАЛЯХ.

По війні, так само як і до війни, хорі або ранені вояки, що є на службі, чи вже звільнені, перебуваючи тижні чи місяці у шпиталях, — можуть звертатися за допомогою і порадою до Червоного Хреста.

В американських шпиталях, до яких привозять ранених та хорих вояків, персонал Червоного Хреста так само за них дбає, як це робив у часі війни у військових шпиталях за морем. Соціяльні робітники Червоного Хреста помагають хорим у вирішенню їхніх особистих та родинних справ. Разом з добровільними робітниками, вони дбають і за розвагу хорих, приносять книжки, різні гри, влаштовують музикальні виступи і т. п. Вони пишуть листи для тих, хто не може сам писати, читають слішим.

Червоний Хрест подає поміч також тим звільненим воякам, які признані неспосібними вже до дальшої служби. При звільненні такого вояка зі шпиталю, медична комісія повідомляє Червоний Хрест про його звільнення зі служби в наслідок неспосібности до служби. Представники Червоного Хреста ознайомлюють такого ветерана з тим, що він може дістати від уряду і на його бажання можуть помогти йому виповнити необхідні аплікації. Вони помагають йому звязатися зі шпитальними представниками та з іншими аґенціями. На його бажання, можуть просити заопікуватися ним Червоний Хрест в тій місцевости, куди він повертається. Червоний Хрест через свій відділ домашньої служби помагає як ветеранам, так й їхнім родинам.

Не всі звільнені зі служби внаслідок хороби чи поранення можуть зараз по звільненню повернутись до активної праці в цивільному житті. Чимало з них повинні залишитись в шпиталях. Тому діяльність Червоного Хреста у шпиталях для ветеранів поширюється. В порозумінню з Адміністрацією Ветеранів. Червоний Хрест наймає плачених робітників, щоби помагали, заохочували та координували працю добровільців у ветеранських шпиталях.

В половині січня цього року платні робітники Червоного Хреста працювали у 30 ветеранських шпиталях. Під їх керівництвом працюють добровільці з місцевих громад; роздають хорим книжки й журнали, різні гри, виконують доручення хорих, принимають відвідувачів. Вони також пишуть листи, продиктовані хорими, які не можуть того зробити, навчають хорих звичайним ремеслам.

Це є тільки частина праці, яку виконує Американський Червоний Хрест для вояків і ветеранів, що перебувають у шпиталях. Та Червоний Хрест стає їм у пригоді ще й іншими способами. Наприклад, за минулий рік добровільці Червоного Хреста виробили поверх 680,000,000 хірургічних бандажів для вжитку в тутешних шпиталях і за морем. Також працею добровільців вироблено поверх 1,000,000 предметів одягу, з того чимало для шпиталів в інших країнах.

Хорі в цивільних шпиталях тут також дістають обслугу Червоного Хреста. За минулий рік добровільні помішниці норсок, вишколені Американським Червоним Хрестом, дали 15,736,326 годин своєї праці в 2,596 цивільних шпиталях, до яких були призначені. Члени Моторового Корпусу Червоного Хреста зробили за минулий рік 24,766,000 милі дороги, з того найбільше на перевозку дітей-калік і сліпих до шпиталів та клінік. Це також входить в програму праці Червоного Хреста як поміч потребуючим всякого віку й в різних країнах.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР".

Під повищим наголовком появилась книжка д-ра А. М. Кібзея. Вона заслуговує на увагу особливо жінок і матерей, які мають найбільше до діла з плеканням здоровля цілої родини. Жінка - мати приготовляє харчі, вона держить чистоту в хаті, вона є перша на місці випадку дитини і т. д. Це все стоїть в тісній звязи зі здоровлям, а часто й життям, як поодиноких осіб, так і цілих родин. Коли трапиться недуга в родині, ніхто не має так близької стичности з хворим, як жінка і мати. Щоб ця жінка-мати могла відважніше стрічати свої обовязки на тій ділянці і успішніше те виконувати, вона мусить бути хоч загально в тім напрямі освідомлена.

Коли я дещо основніше спинилась на звязи, яку має жінка й мати з плеканням здоровля родини, то цим я зовсім не хочу чу сказати, що чоловіки не повинні такими справами інтересуватись, чи їх розуміти. Навпаки, свідомий і освічений чоловік, є великою підпорою і поміччю для жінки - матери у її важких обовязках. І д-р Кібзей, видаючи лікарську книжку, хоч вчасти виповнив ту велику прогалину, яку ми дуже відчуваємо на полі медичного знання. Вірю, що багато з нас має лікарські книжки, і навіть в українській мові, та ці видання старі і тому не можуть ніяк рівнатися книжці, виданій в теперішнім часі. Бо медицина в останних, головно у воєнних часах поступала вперед не з роками, а з днями й годинами.

Статистика випадків виказує, що найбільше їх трапляється таки вдома. Тому хоч загальне освідомлення жінок і матерей з різними випадками, недугами і їх проявами являється під теперішну пору доконче потрібним. В здоровому тілі здорова душа" в це вірили старі римляни і ці вірування заховались до наших часів. Щоб наш дух був сильний, плекаймо силу і здоровля тіла. А осягнемо це тоді, як запізнаємось ближче з недугами, які загально поширені. Що під цим оглядом зроблено великий поступ, за останні роки, вказує хочби це, що коли недавно ще мало хто розумів, наприклад, що це таке цукрова недуга, то сьогодні кожна пересічна людина не лиш про ню знає, а й має поняття, як з нею боротися, чи її лікувати.

Коли приміром кілька років тому люди сміялись, як лікар казав їм рвати зуби (бо зіпсовані зуби впливають зле на цілий організм), то сьогодні ніхто такому твердженню не дивується. З того бачимо, як далеко поступило людство на полі медицини, особливо тут в Америці, де маємо різні журнали і періодичні видання, які містять обширні статті про різні недуги. На жаль,як сам автор „Українського Лікаря" у своїй передмові каже, є між нами ще досі люди, які вірять, що недуга це якийсь злий дух чи нечиста сила, яку можна вилічити різними зашептуваннями," накурюванням, спльовуванням і т. д. У тому такі люди, замісць удаватись за порадою до лікарів, ходять до різних ворожбитів, знахорів, які очевидно не можуть нічого їм помогти, а лиш видурюють від них тяжко запрацьований гріш. Тому пора подбати, щоб у наших домах була лікарська книжка, яка сталаб нам помічником і дорадником в плеканні нашого здоровля і нашої родини.

Ніхто більше, як таки сама мати є часто в житті доглядачкою („норскою") і лікарем для своїх дітей, не маючи до того відповідного підготування. Знаю з власного досвіду, скільки дітей западає на коклюш десь у весняних місяцях. А скільки то різних висипок являється у дітей, або які різні покалічення трапляються в хаті, на подвірю, на вулиці, в школі і т. д. Ану, признаймося чи всі ми підготовані стрічати їх без нервових потрясень і різного роду спазматичних вибухів? Зовсім певно, що ні. Це тому, що з чим людина не обзнакомлена, того звичайно лякається. Маючи вдома лікарську книжку, яку написав, як каже сам, д-р Кібзей „в народній мові, а не в медичній термінольоґії", знайдемо в ній велику поміч і пораду не лиш для себе, але й для других. З-а місць читати „Сонник", прочитаймо собі „Українського Лікаря", а переконаємось, які великі помилки ми робили, а часто й злочини супроти своїх власних дітей, як вони занепадали на якусь недугу.

Часто доводиться чути між нашими людьми, мовляв, в старім краю люди їли прості страви, не ходили по докторах і здорові були, а тут інакше. А чи памятаємо ми, скільки то малих дітей забирала смерть особливо в зимі? Є загально знане, що наші люди по селах мали великі родини, а чи знаємо, чи в таких родин, де було 4 і більше дітей і всі вони виховались? У нас навіть повстала пословиця, якої вживали наші люди на випадок смерти дитини: мовляв, „Бог дав і Бог взяв". А це не брав Бог тих маленьких безпомічних діточок, а всякі недуги, яких наші матері по селах не вміли лікувати. Це було десятки літ тому, коли в старім краю наше життя було під оглядом матеріяльним і освітним далеко інше, як тепер в половині двяцятого століття в часах таких винаходів, як кровної плязми, пенисилини сульфи, стрептомисини, і т. д., про що ми в недалекій будучности дізнаємося.

Жиючи в Америці, де найбільше розвинена техніка, найвища життева стопа і найбільший добробут матеріяльний, ніхто з нас не має оправдання на те, колиб не мати в своїй хаті „Українського Лікаря". З загального перегляду цеї цінної книжки я винесла вражіння, що вона стане нам великою поміччю в плеканні і збереженні найціннішого скарбу, тобто нашого здоровля.

Д-ру Кібзеєві, який солідно опрацював і присвятив книжку „Український Лікар", як сам каже „українському народові на здоровля", належиться велике признання.

Марія Демидчук.

ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДІРІҐЕНТА

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРОХІЯ В ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ.
пошукує здібного
ДЯКОУЧИТЕЛЯ-ДІРІҐЕНТА
роджeного в Америці або родом з України, що знає і англійську мову.
В обсяг праці входять: Учити церковний і світський хор, взірцева вечірна школа, представлення і концерти.
Платня згідно з умовою. Прошу голоситись на адресу: 41,-
SS. PETER and PAUL CHURCH
625 S. Heald Street.
Wilmington 2, Delaware.

ПОТРІБНО

Потрібно старшого чоловіка до загальної роботи у Bar & Grill та коло хати і огороду. Не робить жадного миття. Даємо харчі й мешкання. Платня згідно з умовою. Голоситися: 44-
BAR & GRILL
10 Riverside Ave., Lynhurst, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

JULIUS HAHN
LAWYER
124 Rivington St.
near Essex Street
New York City
Tel. Gr. 3-2988
LEGAL MATTERS
also INCOME TAX REPORTS

ПОШУКУЮТЬ

Д-р МИКОЛА КОГУТ
шукає за вуйками
ІВАНОМ І МИКОЛОЮ КОГУТ.
Мають бути десь у Шікаґо, Іл.
Д-р ТЕОДОЗІЙ І ІРЕНА СЕНЬКІВСЬКИЙ
шукають
ОСИПА І ТАСІ КАЧАНІВ.
По більше інформацій пишіть до:
JOSEPH BILOVUS
23201 Hoover Road, Van Dyke, Mich.

Олекса Яворський, адвокат і б. посол з Підгайців, тепер на еміґрації в Німеччині, пошукує своїх свояків з села Котузів, пов. Підгайці, і земляків, які допомоглиб йому в виїзді з родиною до Америки або Канади. Просить писати на адресу: U.N.R.R.A. in Wangen (Allgan), Germany, for Alexander Yaworsky in Neuravensburg (По ближчі інформації про п. Яворського й його родину можна писати до: Dr. Antin Rudnitsky, Lakehurst Rd., Box 604, Toms River, N. J.

Реальности: купна, продажі і виміни

ВИ ХОЧЕТЕ КУПИТИ, ЧИ ПРОДАТИ: —Доми, фарми, більші і менші, Ґросерні, Делікатесен, Ресторанти, Салуни, (Bar & Grill), Кенди Стори і інші бизнеси? Зайдіть до Ріл Естейт офісу на адресу:
J. TANSKI
149 Avenue A, at E. 8th Street, New York 3, N. Y.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частях
знаменитого повістяра Уласа Самчука
Сторін 194. — Ціна $1.00.
Замовлення разом з належитістю слати до:
"Svoboda"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади замовлення треба платити американською валютою.

ХОЧЕТЕ ПІЗНАТИ ДУШУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
найбільшого сина України, так читайте про його відношення до матери, сестри, дівчини, чи взагалі — жінки. Тоді відчуєте глибину його тонких відчувань людського горя, а з тим і його безмежну любов до горем прибитої й поневоленої України. Побачите, як і в чому проявляється чиста й благородна любов, спосібна на найбільшу посвяту. Такою любовію була оповита постать великого генія українського народу. Розповідає про це книжечка, яку написав
д-р Л. МИШУГА п. н.
ШЕВЧЕНКО І ЖІНКА
Ціна 50 центів.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CTY 3, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою

КАЗКИ І БАЙКИ

СУМНА КАЗКА і інші оповідання	10 ц.
БАЙКИ (30 байок з 4 образками) оправл.	20 ц.
РУСАЛКА і інші казки братів Ґріммів	20 ц.
БАЙКИ ГЛІБОВА	20 ц.
БАЙКИ КРИЛОВА	20 ц.
НАРОДНІ КАЗКИ, Часть І. Трете видання	20 ц.
НАРОДНІ КАЗКИ, Часть ІІ. Трете видання	20 ц.

Усі ці казки й байки разом лише $1.00.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади належить платити тільки американською валютою.

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК

Фарба в порошку зі старого краю

Десять (10) красок: червона ясна, червона темна, жовта, помаранчева, зелена ясна, зелена темна, синя і чорна. Ціна за 10 красок $1.50. Віск пчільний 15 ц. Кістка до писання 15 ц. Краєвий шафран 25 ц.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ „Христос Воскрес" в формі книжечок з віршами, ціна за дозин 60 ц., 50 карток $1.75, 100 карток $3.00. **ЛАДАН** (Кадило), для церковного ужитку, фунт $1.00 з пересилкою.

● **ЕЛЕКТРИЧНА ЛЯМПА** зроблена з гавайських і філіпінських мушлів, щось нового, при кожній лямпі гарна фігурка. Ціна з пересилкою $2.50.

● **СТЕМПОВАНА** на канві подушка на канапу, дуже гарний взорець в кількох красках, разом з нитками $2.00.

● **ЗЕЛЕНЕ ЛИСТЯ** рожі, до квітів, грос $1.80.

● **КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ** з найліпшого гірського зілля, на недомагання жолудка, печінки і нирок. Велика **пачка коштує 50 ц.**

● **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ,** природне средство припоручають тим, що терплять на впертий кашель, біль горла і задуху. Пачка коштує 50 ц.

Хто ще не має **СТІННОГО КАЛЕНДАРЯ:** українські свята і пости зазначені червоно, ціна 30 ц. з пересилкою; можна присилати почтові марки. Замовлення посилайте до:
UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York 3, N. Y.

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
cor. Springfield Ave.
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАЗКИ

В книгарні „Свободи" можна ще дістати **по зниженій ціні** такі народні казки:

ПОПОВИЧ ЯСАТ. ПРАВДА ТА НЕПРАВДА. з 9-ма малюнками Ю. Магалевського	10 ц.
ЛЕТЮЧИЙ КОРАБЕЛЬ. з 5 малюнками Ю. Магалевського	10 ц.
ПОГАНИЙ ДЕНЬ ВАСИЛЯ ІВАНОВИЧА з малюнками Ю. Магалевського	10 ц.
ЯК ІВАН ЗРОБИВ ЧУДЕСНЕ СУДНО і при помочі чудесних товаришів дістав царівну за жінку	10 ц.
ЯК ПАН СОБІ БІДИ ШУКАВ. оповідання І. Франка	15 ц.
ПРИГОДИ НАЙМОЛОДШОГО БРАТА	15 ц.
ЯК МИХАСЬ, син мельника, ХОДИВ ДО НЕБА ПО ДІЯМАНТИ	20 ц.
1. **НЕ РОДИСЯ КРАСНИЙ, АЛЕ ЩАСНИЙ. 2. БРАТ із місяцем, сестра зі звіздами і прекрасна Олена**	20 ц.
ІСТОРІЯ ПРО СИРОТУ ІВАСЯ. Дуже гарне оповідання про бідного хлопця, котрий життя своє віддав за свого приятеля	20 ц.

Усі ці гарні оповідання разом тільки $1.00.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади належить платити тільки американською валютою.

Хочете поширити серед американців знання про американських українців, так памятайте, що д-р ВАСИЛЬ ГАЛИЧ написав саме для тої цілі наукову працю, що вийшла книжкою, яку видало Видавництво Шікаґовського Університету. Це:

UKRAINIANS IN THE UNITED STATES

By WASYL HALICH, Ph. D.

Сторін XII+174. Ціна $2.50. 22 Ілюстрації.

В тій книжці є відповіди на такі питання:

Хто є українські іміґранти й звідки вони вийшли? Чому українці іміґрували до Злучених Держав? Як вони пристосовувалися до прибраної вітчини? Як вони бралися в Америці до фармерства, бизнесу і ріжних професій? Які орґанізації створили українці в Америці? Якою є їхня преса? Яке є духове життя української іміґрації? Яка її будучність?

Замовлення враз з $2.50 висилайте до:
"SVOBODA"
81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.
Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

ДУМАЙТЕ ПРО ЦІНУ!

Ми не жадаємо від тих, котрі до нас приходять, щоби вони забули про ціну, або не питалися за неї; ми з власної понуки цю справу підносимо.

Як кому на тім залежить, то може переконатися з власного досвіду, що наші ціни є якнайбільш уміркованi; вони є приступні для кожної родини, без уваги на обставини.

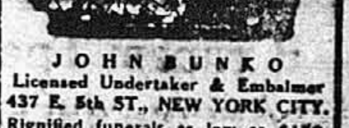
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS
Обслугує українців у Джерзі Сіті і Байоні вже понад 25 років.
34 E. 25th St., BAYONNE, N. J.
Phone: **BAyonne 3-0540**

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за $150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
J. H. WEST, Mgr.
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762
P. K. BORDEN, Mgr.
Colonial Mansion
ELIZABETH, N. J.
225 WEST JERSEY STREET
Phone: EL. 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Rignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 1339. Змовники.

Слуга д-ра Дібоа завіз графа й його родину до єдиного готелю в містечку, щоб там ждали на поворот лікаря.

Але грабіжники - змовники слідкували за ними у беспечній віддалі.

Вони представляли себе так: Рауль — торговельний подорожний; Рене — його дочка і її чоловік Шарль.

„Я підслухав графа, що заняв кімнати н адругому поверсі" — шептом сказав Рауль. „Добре", ми візьмемо сусідні кімнати" — сказала Рене.